

Istungidokument

B8-0589/2017

8.11.2017

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

suuliselt vastatava küsimuse B8-0000/2017 alusel

vastavalt kodukorra artikli 128 lõikele 5

loodust, rahvast ja majandust käsitleva tegevuskava kohta
(2017/2819(RSP))

Herbert Dorfmann, Karin Kadenbach, Mark Demesmaeker, Gerben-Jan Gerbrandy, Lynn Boylan, Benedek Jávor, Mireille D'Ornano
keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni nimel

**Euroopa Parlamendi resolutsioon loodust, rahvast ja majandust käsitleva tegevuskava kohta
(2017/2819(RSP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni teatist „Loodust, rahvast ja majandust käsitlev tegevuskava“ (COM(2017)0198),
 - võttes arvesse oma 2. veebruari 2016. aasta resolutsiooni ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia vahehindangu kohta¹,
 - võttes arvesse ELi loodusalaõiguse aktide (linnudirektiiv ja elupaikade direktiiv) toimivuskontrolli (SWD(2016)0472),
 - võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja eriaruannet nr 1/2017 „Natura 2000 võrgustiku täies ulatuses rakendamiseks on vaja täiendavaid jõupingutusi“,
 - võttes arvesse komisjoni aruannet „Aruandlus ELi elupaikade direktiivi ja linnudirektiivi (2007–2012) alusel – looduse seisund ELis“,
 - võttes arvesse Eurostati 2016. aasta novembris avaldatud bioloogilise mitmekesisuse statistikat,
 - võttes arvesse nõukogu 19. juuni 2017. aasta järeldusi loodust, rahvast ja majandust käsitleva ELi tegevuskava kohta²,
 - võttes arvesse komisjonile esitatud küsimust loodust, rahvast ja majandust käsitleva tegevuskava kohta (O-000067/2017 – B8-0000/2017),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 128 lõiget 5 ja artikli 123 lõiget 2,
- A. arvestades, et ainult umbes pooltel kaitstud linnuliikidel ja väiksemal osal muudel liidu kaitsealustel liikidel ja elupaikadel on hea kaitsetase, ning arvestades, et kaitse-eesmärkide ja -meetmetega majandamiskava on olemas kõigist Natura 2000 aladest vaid 50 % puhul;
- B. arvestades, et loodusdirektiividel on oluline roll bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni bioloogilise mitmekesisuse strateegilise kava 2011–2020, kestliku arengu tegevuskava 2030 ja Pariisi kliimakokkulepe eesmärkide saavutamisele kaasa aitamises;
- C. arvestades, et Euroopa Keskkonnaameti ELi looduse seisundi 2015. aasta hinnangus on märgitud, et liikmesriigid peavad maismaaökosüsteemidele avalduvateks peamiseks surveteguriteks ja ohtudeks põllumajandust ja loodustingimuste muutmist,

¹ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0034.

² <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/06/19/conclusions-eu-action-plan-nature/pdf>

mereökosüsteemide puhul aga bioloogiliste ressursside kasutamist (kalapüük) ja reostust; arvestades, et kõik need on inimtegevused ning neil on loodusele sügav ja kahjulik mõju;

- D. arvestades, et Eurostati bioloogilise mitmekesisuse statistika näitab, et ELi kõigi 167 levinud linnuliigi isendite arv on aastatel 1990–2014 vähenenud¹;

Üldised märkused

1. kiidab heaks loodust, rahvast ja majandust käsitleva tegevuskava ning peab seda loodusdirektiivide eesmärkide saavutamist silmas pidades sammuks õiges suunas;
2. märgib siiski murega, et ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia 2020 ja bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni eesmärke ei saavutata ilma koheste suuremate lisapingutusteta; rõhutab, et ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia 2010 eesmärke ei saavutatud;
3. märgib, et kahjustamata ja vastupanuvõimelised ökosüsteemid suudavad paremini leevendada kliimamuutuste tagajärgi ja nendega kohaneda ning seeläbi piirata ülemaailmset soojenemist; märgib, et need on äärmuslike ilmastikunähtuste suhtes vastupidavamad ja toibuvad nendest kergemini, omades mitmeid inimeste jaoks olulisi eeliseid;
4. märgib, et Euroopas on peaaegu veerand looduslikest liikidest väljasuremisohus ning enamik ökosüsteeme on niivõrd kahjustatud, et nad ei suuda enam oma väärtuslikke funktsioonide täita; märgib, et see toob ELile kaasa suure sotsiaalse ja majandusliku kahju, kuna bioloogilise mitmekesisuse vähenemise peamised põhjused, st elupaikade halvenemine, loodusvarade ülekasutamine, invasiivsete võõrliikide sissetoomine ja levimine ning kliimamuutused suurenevad pidevalt, nullides nende ärahoidmiseks tehtud positiivsete algatuste mõju;
5. märgib, et tegevuskava eesmärk on kiirendada liikumist EL 2020 eesmärgi poole, mis seisneb bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste vähenemise peatamises ja tagasipööramises; peab siiski kahetsusväärseks, et rohkem ei ole 2020. aasta bioloogilise mitmekesisuse strateegiale või selle vahehinnangu järeldustele osutatud;
6. kordab, et 2020. aasta eesmärkide saavutamiseks on vaja teha pidevalt suuri lisapingutusi, ning kutsub komisjoni ja liikmesriike üles seadma see poliitikas tähtsamale kohale;
7. rõhutab vajadust tagada liidu loodusalaste õigusaktide täielik ja järjekindel rakendamine;
8. rõhutab, et märkimisväärseid edusamme kasvuhoonegaaside heitkoguste, õhureostuse ja muude saasteainete vähendamisel ning energia- ja materjalitõhususe parandamisel tuleb täiendada liikmesriikide lisameetmetega, et täielikult rakendada kokkulepitud poliitikat, mille eesmärk on paremini kaitsta bioloogilist mitmekesisust, loodusvarasid ja rahvatervist;

¹ http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Biodiversity_statistics

9. rõhutab vajadust veelgi enam integreerida poliitikat ja teadmisi, et saavutada eesmärk elada hästi maakera võimaluste piires, mis on seitsmenda keskkonnaalase tegevusprogrammi pikaajaline visioon;
10. peab kahetsusväärseks tegevuskava piiratud ajaraamistikku ja kutsub komisjoni üles alustama viivitamata tööd järgmise bioloogilise mitmekesisuse strateegiaga, mis hõlmab 2020. aasta järgset perioodi;

Kõigi osalejate kaasamine

11. peab tervitatavaks tegevuskavas kindlaksmääratud nelja prioriteetset valdkonda ja rõhutab vajadust kaasata riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil aktiivselt kõik asjaomased osalejad, et linnudirektiivi ja elupaikade direktiivi rakendamises ilmnenud puuduste kõrvaldamiseks oleks võimalik võtta konkreetseid tulemuslikke meetmeid;
12. tuletab meelde, et Euroopa Kontrollikoda leidis oma eriaruandes nr 1/2017, et koordineerimine vastutavate ametiasutuste ja muude sidusrühmade vahel ei ole liikmesriikides piisavalt välja arendatud;
13. kutsub komisjoni üles tulemuslikult toetama riiklike ja piirkondlike osalejaid looduslaste õigusaktide rakendamisel ja keskkonnajärelevalve parandamisel, sealhulgas pädevuse ja suutlikkuse suurendamise ning ressursside parema jaotamise kaudu;
14. tunneb heameelt asjaolu üle, et komisjon kavatseb ajakohastada ja täiendada suunisdokumente kõikides ELi ametlikes keeltes, et parandada õigusaktide mõistmist kohapeal ja aidata avaliku sektori asutustel neid õigesti kohaldada, ning kutsub seoses sellega komisjoni üles kaasama sellesse protsessi kõiki sidusrühmi ja nendega konsulteerima;
15. rõhutab kodanikuühiskonna rolli liidu looduslaste õigusaktide parema rakendamise tagamisel ning sellega seoses Århusi konventsiooni sätete olulisust;
16. kutsub komisjoni üles esitama uut seadusandlikku ettepanekut kohtulikule kontrollile juurdepääsu miinimumnõuete kohta ning läbi vaatama Århusi määrust, millega Århusi konventsiooni liidu meetmete suhtes rakendatakse, et võtta arvesse Århusi konventsioonist kinnipidamise komitee hiljutist soovitusi;
17. peab tervitatavaks asjaolu, et paindlikud lähenemisviisid rakendamisel, milles võetakse arvesse riikide konkreetset olukorda, ohustamata seejuures loodusdirektiivides sätestatud kaitsealaseid eesmärke ja nõudeid, aitab vähendada ja järk-järgult kõrvaldada looduskaitse ja sotsiaal-majandusliku tegevuse vahel tekkinud tarbetuid konflikte ja probleeme, aga ka lahendada praktilisi ülesandeid, mis tulenevad nimetatud direktiivide lisade kohaldamisest;
18. palub komisjonil selgitada Regioonide Komitee rolli teadlikkuse tõstmisel ning kohaliku kaasatuse ja teadmiste vahetuse edendamisel;

Kaitsealused liigid ja elupaigad

19. rõhutab, et liikmesriigid peavad tagama, et Natura 2000 alade seisund ei halveneks, ning rakendama kaitsemeetmeid kaitsealuste liikide ja elupaikade soodsa kaitsetaseme säilitamiseks või taastamiseks;
20. nõuab loodusdirektiivide täielikku rakendamist, et tagada kaitsemeetmete võtmine vastavalt teaduse ja tehnika viimastele edusammudele;
21. peab kahetsusväärseks asjaolu, et tegevuskavas ei ole esitatud prioriteetset strateegiat ja konkreetseid meetmeid, et parandada tolmeldajate kaitset, iseäranis meetmeid võitluseks terviseohtude ja parasiitliikide (eriti varroalesta) vastu, teadusuuringute kooskõlastamist, analüüsimeetodite ühtlustamist ja tolmeldajaid käsitlevate teadusandmete jagamist Euroopa tasandil, nagu on nõutud Euroopa Parlamendi varasemas resolutsioonis;
22. nõuab uuesti tungivalt, et komisjon esitaks ELi ohustatud tolmeldajate kaitse ja säilitamise kohta ELi strateegia, milles pööratakse valdkondadevaheliselt suurt tähelepanu hindamatuid keskkonna- ja majandusteenuseid osutavate Euroopa tolmeldajate, eelkõige mesilaste murettekitavalt kõrge suremuse üliolulisele probleemile;
23. teeb ettepaneku muuta varroalesta vastased meetmed ELi tasandil kohustuslikuks, toetada mesinike koolitust mesilaste kaitsmise meetodite alal ning julgustada kohalikke ja piirkondlikke asutusi, põllumajandustootjaid ja kõiki muid kodanikke edendama taimeliikide, eelkõige õitsvate taimede levitamist maa- ja linnapiirkondades, et suurendada meetaimede arvu;
24. tuletab meelde, et endiselt valmistab muret asjaolu, et Vahemere piirkonnas tapetakse ebaseaduslikult linde ja eelkõige rändliike, aga mõnes liikmesriigis ka röövlinde; rõhutab vajadust Euroopa tasandil kooskõlastatud ja teaduslikel andmetel põhineva, rohkem kui üht liikmesriiki läbivaid rändlinnuliike käsitleva korralduskava järele;
25. nõuab invasiivsete võõrliikide määruse täielikku ja tulemuslikku rakendamist ning sellele valdkonnale ELi eelarves piisavate vahendite tagamist; rõhutab, et liigi liidu jaoks probleemsete invasiivsete võõrliikide nimekirja lisamise aluseks peab olema standardiseeritud ja ühtlustatud riskihindamine; on seisukohal, et invasiivsete võõrliikide ohjamine on kiireloomuline prioriteet, eriti Natura 2000 aladel; kiidab Euroopa võõrliikide teabevõrgustiku (EASIN) veebiplatvormi, mis hõlbustab juurdepääsu võõrliike käsitlevatele andmetele;
26. rõhutab, et Euroopa ühise looduskeskkonna kaitsmine on nii meie majanduse kui ka heaolu jaoks väga oluline, et Natura 2000 võrgustiku majanduslik väärtus on hinnanguliselt 200–300 miljardit eurot aastas ning võrgustik võib suurendada kohalike kogukondade sissetulekut turismi ja vaba aja veetmise teenuste kaudu ning et kahjustamata ökosüsteemid pakuvad väga olulisi teenuseid, nagu puhas vesi, süsiniku ladustamine, tolmeldavad putukad ning kaitse üleujutuste, laviinide ja ranniku erosiooni vastu¹; toonitab seetõttu, et Natura 2000 võrgustikku investeerimine on ka majanduslikult põhjendatud;

¹ http://ec.europa.eu/environment/nature/pdf/state_of_nature_en.pdf

27. tuletab meelde, et Natura 2000 võrgustiku merealad on palju nõrgemini määratletud kui maismaa-alad; palub asjaomastel liikmesriikidel selle küsimusega tegeleda ning komisjonil hõlbustada vajalikku koostööd kolmandate riikidega, et parandada merealade keskkonnakaitset;
28. märgib, et suurkiskjad avaldavad negatiivset mõju põllumajandusele ja muudele majandussektoritele, näiteks turismile, ning kujutavad endast üha suuremat probleemi eelkõige mägipiirkondade põllumajandusele; nõuab seetõttu, et halduskavades võetaks ka seda arvesse;
29. väljendab heameelt meetmete üle, mille eesmärk on ökosüsteemi teenuste integreerimine otsuste tegemisse; peab siiski kahetsusväärseks, et tegevuskavas puudub konkreetne bioloogilise mitmekesisuse summaarse vähenemise ärahoidmist käsitlev algatus;

Seosed muude poliitikavaldkondadega

30. rõhutab vajadust võtta kiiresti meetmeid, et käsitleda bioloogilise mitmekesisuse vähenemise peamisi põhjuseid, nagu elupaikade hävimine ja halvenemine, mis on tingitud eelkõige maa ülemäärasest tarimisest, reostusest, intensiivsest põllumajandustegevusest, sünteetiliste keemiliste pestitsiidide kasutamisest, võõrliikide levikust ja kliimamuutustest, ning rõhutab samuti vajadust tagada ELi eri poliitikavaldkondade sidusus;
31. juhib tähelepanu asjaolule, et toimivuskontrollis rõhutatakse vajadust parandada sidusust ühise põllumajanduspoliitikaga (ÜPP), ning rõhutab põllumajandusega seotud liikide ja elupaikade murettekitavat vähenemist; palub komisjonil hinnata ÜPP mõju bioloogilisele mitmekesisusele;
32. kordab, et üks kuuest põhiprioriteedist ELi maaelu arengu valdkonnas on põllumajanduse ja metsandusega seotud ökosüsteemide taastamine, säilitamine ja tugevdamine ning seda ka Natura 2000 aladel; tuletab meelde põllumajanduses osalejate tehtud suuri jõupingutusi, eelkõige seoses ÜPP 2013. aasta läbivaatamise raames kehtestatud keskkonnasäästlikumaks muutmise meetmete rakendamisega; rõhutab, et vastavalt komisjoni esialgsetele tähelepanekutele on veel vara mõõta nende meetmete mõju liikide ja elupaikade taastamisele ning bioloogilise mitmekesisuse suurendamisele; kutsub komisjoni üles jätkama uuringuid, et anda teavet keskkonnasäästlikumaks muutmise meetmete mõju kohta niipea kui võimalik;
33. kordab oma üleskutset komisjonile ja liikmesriikidele tagada, et ÜPP raames eraldatavad rahalised vahendid suunataks bioloogilise mitmekesisuse vähenemisega seotud tegevuse toetamiselt ümber säästvate põllumajandustavade rahastamisele ja seotud bioloogilise mitmekesisuse säilitamisele;
34. kutsub komisjoni ja liikmesriike koostöös maaomanike ja -kasutajatega uurima lisaks turuhinnal põhineva tasu eest nn roheliste ja siniste teenuste (loodus, maastik ja veemajandus) osutamise võimalusi;
35. märgib, et liigid, mis on määratletud elupaikade direktiivis erilist kaitset vajavatena, on Euroopa mõnes piirkonnas saavutanud hea kaitsetaseme ning võivad seetõttu ohustada

teisi looduslikke liike ja koduloomi ning häirida seeläbi ökosüsteemi loomulikkude tasakaalu; palub komisjonil töötada välja hindamismenetluse, mis võimaldaks teatavates piirkondades liikide kaitsestaatust muuta, niipea kui soovitud kaitsetase on saavutatud;

36. tuletab meelde, et inimeste ja suurkiskjate (eriti huntide) kooseksisteerimine võib teatavates piirkondades avaldada negatiivset mõju ökosüsteemide ja asustatud maapiirkondade säästvatele arengule – eriti seoses traditsioonilise põllumajanduse ja säästva turismiga – ning muudele sotsiaal-majanduslikele tegevustele; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma konkreetseid meetmeid nende probleemide lahendamiseks, et mitte seada ohtu maapiirkondade säästvat arengut, tunnistades samal ajal elupaikade direktiivis sisalduvat paindlikkust;
37. palub komisjonil toetada selliseid meetmeid nagu põllumajandustootjate koolitamine seoses kariloomade kaitsega suurkiskjate eest ning kariloomade kaitse parimate tavade jagamine liikmesriikide vahel;
38. peab kahetsusväärseks, et ÜPP ei sisalda meetmeid selleks, et kaitsta hääbumisohus traditsioonilise karjakasvatuse tava, mis on elupaikade haldamise ja looduskaitse oluline ajalooline vahend; nõuab, et tegevuskava toetaks karjakasvatuse arenguraamistikku Natura 2000 võrgustikus;
39. kutsub komisjoni üles kaaluma eelkõige paindlikku jahikorraldust kui vahendit, mis aitab säästvalt majandada ELis piisavalt rohkearvulisi veelinnupopulatsioone ja säilitada vähenevaid veelinnupopulatsioone;
40. rõhutab, et merealadel toimub märkimisväärne bioloogilise mitmekesisuse vähenemine, ning on veendunud, et ühine kalanduspoliitika (ÜKP) peaks edendama bioloogilist mitmekesisust ning säästvaid tarbimis- ja tootmisharjumusi; nõuab, et hinnataks ÜKP mõju bioloogilisele mitmekesisusele;

Rahastamine

41. kiidab heaks Euroopa Kontrollikoja aruande Natura 2000 võrgustiku kohta ja nõustub kontrollikoja hinnanguga, et ELi vahendeid ei ole kasutatud piisavalt võrgustiku majandamise toetamiseks;
42. toonitab, et vastutus Natura 2000 alade rahastamise eest lasub peamiselt liikmesriikidel, ning rõhutab asjaolu, et puudusi loodusdirektiivide rakendamises on tõenäoliselt põhjustanud eelkõige ebapiisav rahastamine, nagu on märgitud toimivuskontrollis;
43. rõhutab, et bioloogilise mitmekesisuse kaitse uute rahastamismehhanismide loomise võimalus 2020. aasta eesmärkide saavutamiseks on kehtiva mitmeaastase finantsraamistiku ajavahemiku tõttu ebatõenäoline; nõuab, et kasutataks maksimaalselt ära olemasolevaid vahendeid, sealhulgas keskkonna rahastamisvahendi, ühise põllumajanduspoliitika ja struktuurifondide vahendeid;
44. väljendab heameelt komisjoni peatse ettepaneku üle suurendada programmi LIFE raames loodusele ja bioloogilisele mitmekesisusele eraldatavaid vahendeid 10 %;
45. märgib, et järgmist mitmeaastast finantsraamistikku silmas pidades tuleb teha rohkem

ettevalmistavat tööd nii läbivaatamise kui ka prognooside seisukohast, et tagada looduskaitse, bioloogilise mitmekesisuse ja säästva põllumajanduse piisav rahastamine Natura 2000 aladel; peab sellega seoses väga tähtsaks seniste kulutuste põhjalikku läbivaatamist, et tuua esile varasemate meetmete tulemustega seoses saadud kogemused;

46. nõuab, et järgmisesse mitmeaastasesse finantsraamistikku lisataks bioloogilise mitmekesisuse kaitsmiseks uued rahastamismehhanismid; nõuab, et komisjon tagaks, et tulevased põllumajanduse, maaelu arengu ja regionaalarengu rahastamisvahendid hõlmaksid sihtotstarbelisi bioloogilise mitmekesisuse ja Natura 2000 võrgustiku majandamise vahendeid, mida haldavad ühiselt riiklikud ja piirkondlikud keskkonnaasutused;
47. palub komisjonil kohandada rahastamiskavasid tulemuslikumalt Natura 2000 eesmärkidega ja kehtestada valdkondadeüleised Natura 2000 tulemusnäitajad kõigi asjaomaste ELi vahendite puhul; palub komisjonil ühtlasi luua järelevalvemehhanismi Natura 2000 kulutuste jaoks, et parandada läbipaistvust, vastutust ja tulemuslikkust, ning integreerida need järgmisse mitmeaastasesse finantsraamistikku;
48. kordab, et Natura 2000 programmi rahastatakse tavaliselt kaasrahastamise teel; palub liikmesriikidel suurendada märkimisväärselt Natura 2000 rahastamist, et kehtestada atraktiivsem kaasrahastamise määr ning suurendada tänu sellele rahastamisvahendi kasutamist, ning võtta meetmeid taotlejate ja projekti toetusesaajate halduskoormuse vähendamiseks;
49. rõhutab võimalusi, mida pakub rahastamine avaliku ja erasektori poolt ökosüsteemi teenuste, roheline taristu ja muude looduskapitaliga seotud valdkondade arendamisel, ning väljendab heameelt asjaolu üle, et looduskapitali rahastamisvahendist (NCFF) toetatakse jätkuvalt bioloogilise mitmekesisusega seotud projektide rakendamist perioodil 2017–2019;
50. kutsub komisjoni üles edendama ja pakkuma välja vahendeid suurkiskjate piiriüleste majandamiskavade rahastamiseks ja arendamiseks ning nõuab ühtlasi suurkiskjate rolli üksikasjalikku uurimist ja võimalike kohandamismeetmete kasutuselevõttu selle tagamiseks, et säiliks bioloogiline mitmekesisus, põllumajanduslik maastik ja sajanditepikkune tava lasta kariloomadel mägiipiirkondades rohtu süüa;

Roheline taristu

51. kiidab heaks tegevuskavas võetud kohustuse anda suuniseid, et toetada roheline taristu väljatöötamist Natura 2000 alade paremaks ühenduvuseks, kuid kordab oma nõudmist esitada tegelik ettepanek roheline taristu üleeuroopalise võrgu (TEN-G) väljaarendamiseks;
52. märgib, kui oluline on, et liikmesriikide pädevad asutused kasutaksid kõigi asjaomaste sidusrühmade osalusel paremini ära integreeritud ruumilise planeerimise protsesse, parandaksid TEN-G horisontaalset käsitust valdkondlike teadmistega ning võimaldaksid rahastada maaelu arengu ja regionaalarengu vahendite kaudu suuremat ühenduvust ja rohelist taristut üldisemalt; märgib, et need kriteeriumid peaksid olema aluseks taristutööde kavandamisele 2020. aasta järgses mitmeaastasises finantsraamistikus;

märgib, et rohelise taristu idee aitab kaasa ka säästva majanduse kujundamisele, säilitades ökosüsteemide eelised ning leevendades samal ajal transpordi- ja energiataristu ning üldise majanduskasvu kahjulikke tagajärgi;

53. märgib, et vaja on uurida rohelise taristu rolli selliste loodusõnnetuste tagajärgede leevendamises, mis on seotud ilmastiku- ja kliimamuutustega, eriti äärmuslike ilmastiku- ja kliimatingimustega, millest on olnud põhjustatud mõned kõige hävitavamad ja inimelusid nõudnud looduskatastroofid Euroopas ja maailmas;

o

o o

54. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjonile.